

Sygn. akt V S 51/18

POSTANOWIENIE

Dnia 22 marca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Olga Gornowicz - Owczarek
Sędziowie:	SA Aleksandra Janas (spr.)
	SA Irena Piotrowska

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2019 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi W. K.

z udziałem Prezesa Sądu Okręgowego w (...)

o stwierdzenie przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w (...) pod sygnaturą akt I C 287/13 i przez Sądem Okręgowym w (...) pod sygn. akt III Ca 1185/18

postanawia:

1. stwierdzić, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w (...) pod sygnaturą akt I C 287/13 w okresie od 18 listopada 2017r. do 27 maja 2018r. wystąpiła przewlekłość postępowania;
2. przyznać skarżącej od Skarbu Państwa (Prezesa Sądu Rejonowego w (...)) kwotę 3500 (trzy tysiące pięćset) złotych;
3. oddalić skargę w pozostałym zakresie;
4. zwrócić skarżącej kwotę 200 (dwieście) złotych uiszczoną tytułem opłaty od skargi.

SSA Aleksandra Janas SSA Olga Gornowicz – Owczarek SSA Irena Piotrowska

Sygn. akt V S 51/18

UZASADNIENIE

W. K. (1) wystąpiła ze skargą o stwierdzenie przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w (...) pod sygnaturą akt I C 287/13 i przez Sądem Okręgowym w (...) pod sygn. akt III Ca 1185/18 oraz przyznanie kwoty 20.000zł. Podała, że sprawa toczy się od kilku lat choć jest prosta. Skarżąca wskazała także, że czynności związane ze sporządzeniem uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji trwały przez pół roku, a przez kolejne pół roku przekazywano akta do Sądu odwoławczego.

Prezes Sądu Okręgowego w (...) zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi jako niezasadnej. Przedstawiając przebieg postępowania apelacyjnego wywodził, że w sprawie nie doszło do przewlekłości postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Jak stanowi art. 2 ust.1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. z 2018r., poz.75), o przewlekłości postępowania można mówić wtedy, gdy postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego.

Z akt sprawy I C 287/13 Sądu Rejonowego w (...) (sygn.. akt III Ca 1185/18 Sądu Okręgowego w (...)) wynika, że pozew w niniejszej sprawie wpłynął do Sądu w dniu 9 kwietnia 2013r. Powód W. K. (2) żądał zasądzenia od skarżącej jako pozwanej kwoty 8.000zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych, do czego miało dość na tle ograniczania przez pozwaną kontaktów powoda z małoletnią córką stron. Zarządzeniem z 9 maja 2013r. wyznaczono termin rozprawy na 10 grudnia 2013r. Ponadto zarządzono zwrócić się do różnych instytucji celem nadesłania dokumentów objętych wnioskami dowodowymi. W odpowiedzi na pozew złożonej w dniu 5 grudnia 2013r. pozwana domagała się oddalenia powództwa, wniosła nadto powództwo wzajemne, żądając zasądzenia od powoda – pozwanego wzajemnego kwoty 15.000zł tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania. Na rozprawie strony przedstawiły swe stanowiska procesowe, przesłuchano świadków, a rozprawę odroczone na 14 marca 2014r. celem kontynuowania postępowania dowodowego oraz celem umożliwienia pozwanemu wzajemnemu ustosunkowania się do żądań pozwu wzajemnego. W dniu 24 lutego 2014r. zapadło także postanowienie o zwolnieniu pozwanej – powódki wzajemnej od kosztów sądowych. Celem przysłuchania kolejnych świadków rozprawę odroczone do dnia 15 lipca 2014r. W piśmie z 13 lipca 2014r. powód rozszerzył żądanie pozwu, domagając się zasądzenia dalszej kwoty 8.000zł, a także składając kolejne wnioski dowodowe. Po przesłuchaniu wezwanych świadków postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 15 lipca 2014r. Sąd Rejonowy zawiesił postępowanie w sprawie do czasu zakończenia postępowania w sprawie karnej zainicjowanej subsydiarnym aktem oskarżenia, skierowanym przeciwko powodowi, a dotyczącym przestępstwa znęcania się nad pozwaną. W piśmie z 3 lipca 2015r. powód wniósł o podjęcie zawieszzonego postępowania, a to wobec faktu, że został prawomocnie uniewinniony od zarzucanych mu czynów, rozszerzył także żądanie pozwu o dalsze zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych poprzez fałszywe zawiadomienie o przestępstwie. Postępowanie podjęto postanowieniem z 29 lipca 2015r., jednocześnie wyznaczono termin rozprawy – na 4 grudnia 2015r., kiedy to zarządzono dochodzenie odnośnie sytuacji majątkowej powoda oraz pozwanej, korzystającej ze zwolnienia od kosztów sądowych, a rozprawę odroczone do dnia 16 marca 2016r. Po przeprowadzeniu rozprawy wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych oddalono, a pozwanej cofnięto udzielone zwolnienie. Rozprawę zaś odroczone do 24 czerwca 2016r. Z uwagi na chorobę sędziego referenta wyznaczono nowy termin rozprawy – na 20 lipca 2016r., o czym powiadomiono pełnomocników stron. W tym dniu, jak i na kolejnym terminie rozprawy, który miał miejsce w dniu 5 października 2016r., kontynuowano postępowanie dowodowe. Z uwagi na niestawiennictwo dwóch wezwanych świadków rozprawę odroczone do dnia 16 grudnia 2016r. Przesłuchano wtedy pozwaną – poza zwykłą kolejnością, co wynikało z faktu, że zamieszkuje za granicą, ponownie nie stawili się wezwani świadkowie. Na kolejnej rozprawie (w dniu 13 marca 2017r.) przesłuchano świadków oraz zakreślono pełnomocnikowi pozwanej termin 14 dni celem ustosunkowania się do nowych wniosków dowodowych powoda. Przesłuchanie powoda odbyło się na rozprawie dnia 9 czerwca 2017r. i 30 czerwca 2017r., kiedy to Sąd rozstrzygał także o innych wnioskach dowodowych stron. Wyrok w sprawie zapadł w dniu 5 lipca 2017r. Ponieważ pozwana wniosła skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania akta sprawy przekazano do Sądu Okręgowego w (...), skąd zostały zwrócone w dniu 17 października 2017r. Postanowieniem z 7 września 2017r. Sąd ten oddalił skargę stwierdzając, że nie doszło do naruszenia prawa skarżącej do rozpoznania jej sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w rozumieniu powołanej wyżej ustawy.

Akta sprawy przekazano sędziemu referentowi w dniu 18 października 2017r., uzasadnienie sporządzono w dniu 21 grudnia 2017r. i w dniu następnym wysłano jego odpis pełnomocnikowi pozwanej. Apelacja wpłynęła w dniu 3 stycznia 2018r., a zarządzeniem z 9 stycznia 2018r. wezwano pełnomocnika skarżącej do uiszczenia brakującej części opłaty od apelacji. Zarządzenie to okazało się błędne i na wniosek pełnomocnika skarżącej zostało uchylone w dniu 2 lutego 2018r., a uiszczoną nienależnie kwotę zwrócono pozwanej. Doręczenie odpisu apelacji pełnomocnikowi powoda zarządzone w dniu 28 maja 2018r., po czym akta przekazano do Sądu Okręgowego w (...) z apelacją, gdzie wpłynęły w dniu 25 czerwca 2018r. W dniu 28 czerwca 2018r. wylosowano sędziego sprawozdawcę, a termin rozprawy apelacyjnej wyznaczono na 23 stycznia 2019r. Z uwagi na śmierć pełnomocnika powoda konieczne okazało się odroczenie rozprawy, następnym termin wyznaczono na 28 marca 2019r.

W oparciu o przedstawione wyżej okoliczności faktyczne Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że skarga jest częściowo zasadna, przy czym ocenie podlega postępowanie toczące się po dniu wydania postanowienia Sądu Okręgowego w (...) z dnia 7 września 2018r. w przedmiocie poprzednio złożonej skargi o stwierdzenie przewlekłości.

Jak już o tym była mowa, po rozpoznaniu skargi akta zwrócono do Sądu Rejonowego, a następnie – w dniu 18 października 2018r. – przekazano sędziemu referentowi celem sporządzenia uzasadnienia wydanego w sprawie wyroku. Mimo, iż termin do sporządzenia uzasadnienia wynosi 14 dni (art.329 k.p.c.), akta sprawy zwrócono z uzasadnieniem dopiero w dniu 21 grudnia 2018r., a więc z opóźnieniem wynoszącym ok. półtora miesiąca. Apelacja została wniesiona w ustawowym terminie i spełniała wszystkie wymogi formalne i fiskalne. Mimo to zarządzeniem z 9 stycznia 2018r. wezwano pełnomocnika skarżącej do uiszczenia dalszej części opłaty. Po złożeniu pisma procesowego przez pełnomocnika pozwanej zarządzenie to uchylono, a następnie, zamiast zarządzić doręczenie odpisu apelacji pełnomocnikowi powoda, przez okres kolejnych trzech miesięcy podejmowano czynności związane ze zwrotem nadpłaconej opłaty od apelacji oraz dołączeniem akt sprawy karnej, zaliczonych w poczet materiału dowodowego, które uprzednio zwrócono wydziałowi karnemu. W ocenie Sądu Apelacyjnego prawidłowy tok czynności wymagał niezwłocznego doręczenia odpisu apelacji pełnomocnikowi powoda i przekazania akt sądowi odwoławczemu, nawet z zastrzeżeniem, że niezbędne akta związkowe, których dołączenie nie było w tamtym czasie możliwe, zostaną przekazane niezwłocznie po ustaniu przeszkody. Tak się jednak nie stało, a podejmowanie zbędnych lub nieprawidłowych czynności w ramach postępowania międzyinstancyjnego skutkowało tym, że całe postępowanie trwało dłużej niż to konieczne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Nie ma natomiast żadnych podstaw ku temu, by zarzut opieszałego postępowania uwzględnić w odniesieniu do czynności przeprowadzonych przed Sądem Okręgowym w (...) w ramach postępowania apelacyjnego. Niezwłocznie po przekazaniu akt sprawy wyznaczono bowiem sędziego sprawozdawcę, także sam termin rozprawy zaplanowany na 23 stycznia 2019r., a zatem ok. 7 miesięcy od wpłynięcia akt, nie może być oceniony jako zbyt odległy. Wprawdzie w tym dniu nie doszło do rozstrzygnięcia sprawy, jednak było to usprawiedliwione przeszkodą o charakterze obiektywnym (śmierć pełnomocnika strony i brak potwierdzenia informacji o osobie, której powierzono funkcję likwidatora kancelarii). Także kolejny termin rozprawy (28 marca 2019r.) jest utrzymany w rozsądnych granicach.

Z podanych wyżej względów na podstawie art.12 ust.2 powołanej ustawy Sąd Apelacyjny uwzględniając skargę stwierdził, że w sprawie I C 287/13 Sądu Rejonowego w (...) wystąpiła przewlekłość postępowania. W pozostałym zakresie skarga jako bezzasadna została oddalona na podstawie art.12 ust.1. Z uwagi na częściowe uwzględnienie skargi na mocy art.12 ust.4 ustawy przyznano skarżącej od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w (...) kwotę pieniężną w wysokości 3500zł, przy przyjęciu, że za każdy rok toczącego się postępowania skarżącej przysługuje kwota 500zł. W pozostałym zakresie żądanie zostało oddalone jako nie znajdujące oparcia w okolicznościach sprawy. W oparciu o art.17 ust.3 ustawy nakazano zwrot uiszczonych przez skarżącą opłat od skargi.

SSA Aleksandra Janas SSA Olga Gornowicz – Owczarek SSA Irena Piotrowska